Raadsvoorstel Besluitvormend

Actualisatie gemeenschappelijke regeling VAB

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer:	Z-23-337796
Datum collegevergadering:	21 november 2023
datum raadsvergadering:	14 december 2023
agendapunt:	
portefeuillehouder:	Mevr. H.M.A. Hooij
behandelend ambtenaar:	Frank Donkers
emailadres:	f.donkers@hltsamen.nl
telefoon:	14 0252

Wij stellen voor:

1. In te stemmen met de 6e wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, zodat de regeling komt te luiden zoals opgenomen in de bijlage bij het raadsvoorstel, mits in de aanhef van artikel 15, lid 4 voor "omtrent" wordt ingevoerd "die betrekking hebben op een dochteronderneming";
2. In te stemmen met het uittreden van de raad uit de GR VAB.

Inleiding
De Gemeenschappelijke Regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) is de samenwerking van de vijf gemeenten Katwijk, Noordwijk, Lisse, Hillegom en Teylingen voor de op- en overslag en verwerking van (grof) huishoudelijk restafval en gft. De gemeenschappelijke regeling is verouderd en wordt aangepast aan een aantal actuele ontwikkelingen en de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bestaand kader en context
Het overslagstation is technisch en economisch afgeschreven en voldoet niet meer aan hedendaagse eisen. Eind 2020 hebben de gemeenteraden van de vijf gemeenten besloten dat het VAB-terrein moet worden vernieuwd en heringericht. Uitgangspunt daarbij is nieuwbouw op de huidige locatie. De raden hebben tegelijkertijd het besluit genomen dat de gemeenschappelijke regeling geactualiseerd moet worden.

In 2023 hebben de gemeenteraden van de vijf gemeenten een positieve zienswijze afgegeven voor het uitgewerkte scenario van samenwerking met Meerlanden in een nieuw op te richten entiteit MeerVAB met een gedeelde exploitatie (samen-uit-samen-thuis). Als governance-uitgangspunt is gekozen voor een organisatievorm, waarin de gemeenschappelijke regeling VAB, namens de vijf gemeenten, eigenaar wordt van MeerVAB. Inmiddels is de samenwerkingsvorm uitgewerkt in de vorm van een op te richten samenwerkings-BV MeerVAB waarvan het VAB en Meerlanden Holding N.V. ieder

50% van de aandelen houden en waarin het overslagstation wordt ondergebracht (inclusief nieuwbouw).
De actualisatie van de gemeenschappelijke regeling bevat de noodzakelijke aanpassingen om de beoogde governance te verankeren, alsmede de wijzigingen die als gevolg van de veranderingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen moeten worden doorgevoerd.

Beoogd effect
Een transparante en constructieve voortzetting van de gemeenschappelijke regeling VAB, passend binnen de meest recente wet- en regelgeving en waarin de gekozen governance-uitgangspunten verankerd zijn.

Argumenten

1.1 Voor een aantal besluiten die betrekking hebben op MeerVAB is besluitvorming door het AB noodzakelijk. Dat moet ondubbelzinnig uit de gemeenschappelijke regeling blijken.

Besluiten die betrekking hebben op MeerVAB zijn opgenomen in artikel 15, lid 4, van de gemeenschappelijke regeling. De formulering van dit artikel is dusdanig, dat het lijkt alsof het gaat om besluiten omtrent het VAB. Dat is niet in lijn met de Wet gemeenschappelijke regelingen. Om duidelijk te maken dat het gaat om besluiten aangaande het MeerVAB is het noodzakelijk de aanhef van artikel 15, lid 4 te wijzigen zoals voorgesteld.

1.2 Binnen de geactualiseerde regeling worden de wijzigingen als gevolg van de beoogde oprichting van MeerVAB verankerd.

De inhoudelijke actualisatie is primair gedreven door de beoogde samenwerking VAB-Meerlanden. Dit heeft uiteraard consequenties voor de rol en inrichting van het VAB; deze verschuift van 100% eigenaar en exploitant van het overslagstation naar 50% aandeelhouder van de BV.

- Participatie van het VAB in de MeerVAB BV, met het VAB als houder van 50% van de aandelen in de BV.
- Inbreng van het overslagstation en de nieuwbouw in de MeerVAB BV.
- MeerVAB BV neemt de exploitatie van het overslagstation van het VAB over. Ten aanzien van deze activiteiten krijgt het VAB een rol op afstand, als aandeelhouder.

1.3 Binnen de geactualiseerde regeling wordt de beoogde governance structuur verankerd

De meeste besluiten in MeerVAB vereisen unanimiteit van zowel het VAB als Meerlanden (twee partijen). In de gemeenschappelijke regeling VAB verankeren we op welke wijze het besluit van het VAB tot stand komt. De gemeenten kiezen ervoor om het systeem van tweederde meerderheid te vervangen door een **versterkte meerderheid (allen -1).**
Deze keuze heeft twee voordelen.

- Deze keuze neutraliseert de mogelijke belangenverschillen die zouden kunnen ontstaan tussen de gemeenten die wel (3) of geen (2) aandeelhouder zijn van Meerlanden. Er is in ieder geval een meerderheid van vier gemeenten nodig.
- Met deze keuze wordt voorkomen dat één gemeente de besluitvorming kan gijzelen.

1.4 Binnen de geactualiseerde regeling zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de kosten en baten

De kosten en baten die voortvloeien uit het VAB en de MeerVAB worden naar rato van inwoneraantal over de deelnemende gemeenten verdeeld.

1.5 Binnen de geactualiseerde regeling zijn afspraken vastgelegd over toetreding en uittreding

Keuzes over toetreding van nieuwe gemeenten worden genomen door het AB op basis van versterkte meerderheid. Het verzoek wordt voorgelegd aan de colleges van de deelnemers.
Uittreding uit de regeling is mogelijk na een collegebesluit en toestemming uit de raad van de uittredende gemeente. Uitgangspunt voor een uittreding is dat de achterblijvende gemeenten gecompenseerd worden voor alle nadelen door de uittredende gemeente.

1.6 De gemeenschappelijke regeling is mede gebaseerd op de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Implementatie van de wetswijziging vereist aanpassing van de tekst van bestaande GR'en op een aantal onderwerpen. In de gemeenschappelijke regeling moeten onder andere (meer uitgewerkte) bepalingen worden opgenomen over wijziging, toetreding, uittreding en opheffing, over evaluatie en over participatie. Deze aanpassingen moeten voor 1 juli 2024 zijn verwerkt.

2.1 De geactualiseerde regeling verandert van een gemengde regeling naar een collegeregeling.

De gemeenschappelijke regeling was formeel een gemengde regeling.
De gemeenschappelijke regeling VAB heeft echter geen beleidstaken of andere taken die de bevoegdheid van de raad betreffen. De taken van het VAB betreffen uitvoeringstaken. Het is daarom passender dat uitsluitend colleges deelnemen aan de regeling. Hiervoor moeten de deelnemende gemeenteraden uit de regeling treden.

Kanttekeningen

1.1 Risico's worden door VAB en Meerlanden gedragen

Door de nieuwe organisatiestructuur verminderen de risico's van de deelnemende gemeenten. Waar de deelnemende gemeenten binnen het VAB gezamenlijk verantwoordelijk waren voor eventuele verliezen, worden eventuele verliezen in de toekomst gelijkelijk gedeeld door het VAB en de Meerlanden.
Deze regeling ziet alleen toe op de verdeling van het deel van het risico dat bij het VAB terecht komt. De verdeling tussen VAB en Meerlanden wordt geregeld binnen de oprichtingsakte van de MeerVAB BV, zoals eerder aangegeven zal dit zijn een 50/50 principe.

Financiële consequenties

Nvt

Aanpak, uitvoering en participatie

Als alle deelnemers van de gemeenschappelijke regeling een positief besluit nemen en instemmen met de 6e wijziging van de gemeenschappelijke regeling VAB wordt de regeling gewijzigd.
Na bekendmaking treedt de wijziging in werking.

Duurzaamheid

Nvt

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel is voor de gemeente Teylingen. Tegelijkertijd wordt eenzelfde voorstel voorgelegd in Hillegom en Lisse.

Urgentie
Het VAB heeft verzocht voor 30 november een besluit van de raad binnen te krijgen. N.a.v. de behandeling in de commissie DEB van 29 november 2023 zal een reactie onder voorbehoud van raadsbehandeling op 14 december 2023 gegeven worden.

Evaluatie
Nvt

Bijlagen en achtergrondinformatie
- 6e wijziging GR VAB
- Notitie actualisatie 2019 Regeling VAB
- Samenvatting 2023 Concept Gemeenschappelijke Regeling VAB
- Brief gemeenteraden VAB gemeenten zienswijze actualisatie GR

Namens het college van Teylingen,

Dhr. Jeroen F.A. Tomassen	Mevr. Carla G.J. Breuer
Secretaris	Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Teylingen,

gelezen het voorstel van het college van 21 november 2023 met als onderwerp 6e wijziging gemeenschappelijke regeling VAB,

gelet op de behandeling in de raadscommissie- en raadsvergadering,

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de gemeenschappelijke regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek,

besluit:

1. In te stemmen met de 6e wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, zodat de regeling komt te luiden zoals opgenomen in de bijlage bij het raadsvoorstel, mits in de aanhef van artikel 15, lid 4 voor "omtrent" wordt ingevoegd "die betrekking hebben op een dochteronderneming";
2. In te stemmen met het uittreden van de raad uit de GR VAB.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 14 december 2023,

Mevr. Cecile G.M. Bus Griffier	Mevr. Carla G.J. Breuer voorzitter